

SXEDIO.H7

13.12.1959: Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ ΠΡΩΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Οι εκλογές για την αναδειξη του πρώτου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, με υποψηφίους τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο και τον Ιωάννη Κληρίδη, έγιναν όπως είχαν προγραμματισθεί στις **13 Δεκεμβρίου, 1959.**

Το **13** ήταν ο τυχερός αριθμός του Μακαρίου και δεν ήταν δυνατό να χάσει... Έτσι οι κάλπες ανέδειξαν τον Μακάριο πανηγυρικά πρόεδρο με **66.85%**.

Αναλυτικότερα τα συνολικά αποτελέσματα των εκλογών έχουν ως εξής:

Εγγεγραμμένοι ψηφοφόροι **238, 879**

Ψήφισαν **217,956**

Αποχή **20,923** ή **8,76%**

Ακυρα ψηφοδέλτια **1,702**

Εγκυρα ψηφοδέλτια: **216,254.**

Ελαβαν:

Αρχιεπίσκοπος Μακάριος **144,501** ή **66,85%.**

Ιωάννης Κληρίδης **71,753** ή **33.1%**

Κατά επαρχία οι δυο μονομάχοι πήραν:

ΛΕΥΚΩΣΙΑ:

Μακάριος **49,137**

Ιωάννης Κληρίδης **25,503**

ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Μακάριος **49,137**

Ιωάννης Κληρίδης **15.865**

ΛΕΜΕΣΟΣ:

Μακάριος **27,443**

Ιωάννης Κληρίδης **14,143**

ΛΑΡΝΑΚΑ

Μακάριος **13,432**

Ιωάννης Κληρίδης **7,293**

ΠΑΦΟΣ:

Μακάριος 26,291

Ιωάννης Κληρίδης 5,356

ΚΕΡΥΝΕΙΑ:

Μακάριος 9,469

Ιωάννης Κληρίδης 3,593

Τα αποτελέσματα ανακοίνωσε στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο στην Ιερά Αρχιεπισκοπή ο Γενικός Εφορος εκλογών Γιάγκος Αντωνίου, ο οποίος και τον ανακήρυξε Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Ευθύς αμέσως ο Μακάριος μίλησε σε χιλιάδες λαού που κατέκλυσαν την πλατεία μπροστά από την Αρχιεπισκοπή.

Στην ομιλία του ο Μακάριος κάλεσε το λαό να εργασθεί για την ανοικοδόμηση της Δημοκρατίας.

Δεν υπάρχουν σήμερα, είπε, νηκητές και ηττημένοι προσθέτοντας ότι ποτέ του δεν ταύτισε τον εαυτό του με κόμματα.

Ακόμα τόνισε, χωρίς να ανησυχεί από τυχόν αντιδράσεις των τουρκοκυπρίων, ότι για πρώτη φορά ύστερα από οκτώ αιώνες η διακυβέρνηση της νήσου επανέρχεται σε ελληνικά χέρια.

Είπε στην πανηγυρική του ομιλία ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος:

"Βαθύτατα συγκεκινημένος, ευχαριστώ θερμώς υμάς και ολόκληρον τον ελληνικόν Κυπριακόν λαόν διά την προς εμέ ανανέωσιν της εμπιστοσύνης και αγάπης του.

Αντιλαμβάνομαι ότι αι εκδηλώσεις σας αποτελούν έκφρασιν εθνικής χαράς διά το μέγαλον γεγονός, ότι διά πρώτην φοράν ύστερα από οκτώ αιώνας η διακυβέρνησις της νήσου μας επανέρχεται εις ελληνικάς χείρας. Η τιμή διά το ιστορικόν τούτο γεγονός ανήκει πρωτίστως εις τας αδαμάστους γενεάς των προγόνων μας, αι οποίαι διά των σκληρών κατά των ξένων κατακτητών αγώνων των, διετήρησαν αλώβητον το εθνικόν ζώπυρον, και ως σκυτάλην, ελευθερίας παρέδωσαν τούτο μέχρις ημών. Εσπειραν τον ιερόν σπόρον της ελευθερίας και εναπέθεσαν τούτον ως

γόνιμον παρακαταθήκην εις την ιεράν κιβωτόν της εθνικής μας παραδόσεως.

Η τιμή ανήκει εις τους μεγάλους Αποστόλους της εθνικής ιδέας: Τους ταπεινούς λευίτας, τους αφανείς διδασκάλους, τους ευσεβείς αγρότας και εργάτας, τους τιμίους εμπόρους τους πολιτευτάς και τους επιστήμονας, οι οποίοι εν τω μέσω του σκότους, της δουλείας εκράτησαν ανημμένην την ιεράν δάδα και διετήρησαν υψηλόν το εθνικόν επίπεδον και ακμαίον το πατριωτικόν αίσημα του Κυπρίου Έλληνος.

Η τιμή ανήκει εις τους ήρωας και τους μάρτυρας, οι οποίοι διά του αίματος και της θυσίας των επότισαν τον ιερόν σπόρον και ανέστησαν υψηλόν και καλλίκορμον το δένδρον της Κυπριακής ελευθερίας.

Η τιμή ανήκει εις τους ηρωϊκούς μαχητάς της ΕΟΚΑ και τον θρυλικόν Διγενήν, εις σας, εις ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν, ο οποίος δεν έπαυσεν ουδ'επί στιγμήν, να πιστεύη να εργάζεται και να μοχθή διά την μεγάλην ημέραν της εθνικής απελευθερώσεως.

Αποτίω την εναίσιμον ταύτην ώραν φόρον τιμής, προς τους εθνομάρτυρας της Κυπριακής ελευθερίας. Κλίνω ευλαβικώς το γόνυ προ του ιερού τάφου των. Αι λευκαί ψυχαί των, ας παραμείνουν ήρεμοι εις το πάνθεον των αθανάτων. Οι αγώνες των δεν απέβησαν επί ματαίω. Το ιερόν Ινδαλμα της ζωής των αποτελεί σήμερον πραγματικότητα. Η θυσία των χαράσσει ευθύν ενώπιον μας τον δρόμον του ηθικού χρέους και του εθνικού καθήκοντος.

Ως έφκρασιν του τοιούτου ηθικού χρέους και εθνικού καθήκοντος απεκδέχομαι σήμερον την νέαν ταύτην εντολήν του Κυπριακού λαού και δηλώ ότι δεν θα παύσω αναλίσκων εμαυτόν εν τη εξυπηρητήσει των δικαίων και των συμφερόντων του.

Γνωρίζω ότι το έργον είναι βαρύ και αι ευθύναι τεράστιαι. Διανύομεν μίαν κρίσιμον καμπήν της ιστορίας μας και θ' απετέλει πράγματι λιποταξίαν ή εγκατάλειψις των ευθυνών και του έργου εις μίαν

τοιαύτην δύσκολον στιγμήν.

Επαναλαμβάνω ότι ουδεμίαν τρέφω πολιτικήν φιλοδοξίαν. Πιστεύω ακραδάντως ότι κατά την ιστορικήν αυτήν καμπήν, την οποίαν διέρχεται η πατρίς μας, έχω καθήκον να τάξω εμαυτόν εις την υπηρεσίαν του Κυπριακού λαού, ανεξαρτήτως πολιτικών μερίδων και κοινωνικής τοποθετήσεως. Συνεπής προς το πνεύμα της εθναρχικής αποστολής μου, ουδέποτε εταύτισα ή θα ταυτίσω τον εαυτόν μου με ωρισμένην παράταξιν, αλλά ολόκληρον τον Κυπριακόν λαόν, τον οποίον καλώ σήμερον όπως ηνωμένος εργασθή από κοινού εις το έργον της εθνικής ανοικοδομήσεως. Χωρίς αντιθέσεις χωρίς προκαταλήψεις, χωρίς πάθη και διχόνοιαν. Οι κοινοί αγώνες διά την ελευθερίαν συνήνωσαν πάντας αρρήκτως εις μίαν ενότητα, την οποίαν καμμία δύναμις δεν είναι ικανή να διασπάση. Δεν υπάρχουν σήμερον νικηταί και ηττημένοι. Υπεράνω όλων ίσταται η εθνική επιταγή και το εθνικόν χρέος. Υπεράνω όλων ίσταται η πατρίς. Δώσατε εις αλλήλους τας χείρας και ηνωμένοι ας επιληφθώμεν όλοι από κοινού του έργου της ειρηνικής αναδημιουργίας και ανοικοδομήσεως.

Αποτελεί προνόμιον διά την γενεάν μας το γεγονός ότι εις αυτήν επεφύλαξεν η μοίρα την ιστορικήν ταύτην αποστολήν: Να θεμελιώση την ανεξάρτητον Κυπριακήν Πολιτείαν, και να θέση τας βάσεις του ελευθέρου εθνικού βίου της νήσου μας. Από την στερεότητα του ιδικού μας έργου θα εξαρτηθή η αντοχή του όλου Κυπριακού οικοδομήματος. Εάν αι βάσεις τας οποίας θα θέσωμεν είναι στερεαί τότε όλα θα αποβούν κατ' ευχήν και ημέραι ευημερίας και προόδου θα ανατείλουν εις την νήσον μας.

Εάν αντιθέτως αι βάσεις τας οποίας θα θέσωμεν είναι σαθραί, τότε όλα θα κρημνισθούν και θα καταρρεύσουν. Διά τούτο σήμερον περισσότερο από κάθε άλλην φοράν, απαιτείται εκ μέρους όλων πίστις εις τα ιδεώδη της πολιτείας ανώτερον δημόσιον πνεύμα αυστηρόν αίσθημα ευθύνης, εργατικότης, ευσυνειδησία, αφοσίωσις εις το καθήκον, πειθαρχία

και αυτοσυγκράτησις. Ο Κυπριακός λαός απέδειξεν ότι έχει τας αρετάς ταύτας εμφύτους. Καλείται τώρα να τας ασκήση ως μέτρον και κανόνα της εθνικής του ζωής. Πρέπει να δημιουργήσωμεν μίαν πολιτείαν, η οποία να αποτελή πρότυπον ηθικού και δίκαιου κράτους. Μίαν πολιτείαν που να διαπνέεται από το πνεύμα της συνεργασίας και της αγάπης και να εγγυάται εις πάντας ειρήνην, εργασίαν, επάρκειαν ευημερίαν και πρόοδον.

Προς τον σκοπόν τούτον πρέπει Έλληνες και Τούρκοι να συνεργασθούν εν πνεύματι ειλικρινείας με απόλυτον σεβασμόν προς τα φυσικά δίκαια άλλήλων και βαθείαν κατανόησιν της κοινότητος των συμφερόντων και των δικαιωμάτων μας.

Ο φανατισμός και ο ανταγωνισμός οφείλουν να εκλείψουν, οι φραγμοί να κρημνισθούν, και πνεύμα ενότητος να επικρατήση εις όλας τας εκδηλώσεις της ζωής μας.

Η Νήσος μας εξέθρεψεν εις το παρελθόν διπλάσιον αριθμόν κατοίκων, και υπήρξεν κοιτίς υπερόχου πολιτισμού. Αι αγαθαί προϋποθέσεις εξακολουθούν να υφίστανται και σήμερον. Πλούτος φυσικός και επίκαιρος, γεωγραφική θέσις μας παρέχουν την δυνατότητα να ανυψώσωμεν το βιοτικόν επίπεδον του λαού μας, να δημιουργήσωμεν ένα κράτος δίκαιον και ηθικόν με πνευματικήν και ηθικήν ενότητα, της οποίας η ακτινοβολία να διασκελίζη τα όρια της Νήσου μας και να κραυγάζη με το λαμπρόν φως της ολόκληρον τον χώρον της Εγγύς Ανατολής.

Σήμερον είναι καιρός διά της εργασίας και της αγάπης μας, διά της αφοσιώσεως εις το καθήκον και του μόχθου μας να δώσωμεν εις τον Κύπριον χωρικόν όλα εκείνα τα οποία επί αιώνας εστερήθη. Να βελτιώσωμεν τον κλήρον του, να του παράσχωμεν τα μέσα διά την καλλιτέραν εκμετάλλευσιν της γης του, να εξεύρωμεν αγοράς και αμειπτικές τιμάς διά τα προϊόντα του.

Σήμερον είναι καρός να αντιμετωπίσωμεν την έγνοιαν του εργάτου ως θεμελιώδες κεφάλαιον διά την κοινωνικήν ευημερίαν και πρόοδον και να

διασφαλίσωμεν αυτήν διά μιας συγχρονισμένης εργατικής νομοθεσίας.

Σήμερον είναι καιρός να οργανώσωμεν επί ευρυτέρας βάσεως το εμπόριον και την βιομηχανίαν μας, να αναπτύξωμεν την κτηνοτροφίαν, να αναδιοργανώσωμεν τον τουρισμόν μας, και να εκμεταλλευθώμεν τον απέραντον πλούτον τον οποίον μας παρέχει το υπέδαφος η θάλασσα και τα δάση μας.

Σήμερον είναι καιρός η Λαϊκή υγεία και η εκπαίδευσις να αποτελέσουν εις ολόκληρον ει δυνατόν την έκτασιν αυτών, αντικείμενον κρατικής μερίμνης και προνοίας.

Σήμερον είναι τέλος καιρός να παρασχεθούν εις όλους τους πολίτας αι αυταί ευκαιρίαί ώστε έκαστος να συμβάλη εν τω μέτρω των δυνάμεων του εις την πρόοδον και το μεγαλείον της πατρίδος.

Υπό τας προϋποθέσεις τάυτας η Κυπριακή Δημοκρατία δεν θα αποβή μόνον κράτος πλούσιον και εύδαιμον, αλλά και σημαντικός επί διεθνούς πεδίου παράγων σταθερότητος και ειρήνης.

Διά να γίνουν όμως όλα αυτά χρειάζεται πίστις, εργασίας και καλή θέλησις. Εάν περιορισθώμεν εις στείραν άρνησιν ή παθητική μόνον θεώρησις των κεκτημένων, ουδέποτε θα έχωμεν την ευκαιρίαν να ολοκληρώσωμεν το έργον, το οποίον ηρχίσαμεν.

Το χρέος μας απέναντι των μελλουσών Κυπριακών γενεών είναι βαρύ. Ας αναλάβωμεν το έργον τούτο με αποφασιστικότητα, θάρρος, πίστιν και αυτοπεποίθησιν, και ας είμεθα βέβαιοι ότι ο Θεός, θα επευλογήση τον μόχθον μας και όπως αντήμειψε τους προηγουμένους αγώνας μας θα ανταμείψη και τους νέους ειρηνικούς αγώνας μας με την νίκην".

(Μεταγλώττιση)

"Βαθύτατα συγκινημένος, σας ευχαριστώ θερμά και ολόκληρο τον ελληνικό Κυπριακό λαό για την ανανέωση σε μένα της εμπιστοσύνης και αγάπης του.

Αντιλαμβάνομαι ότι οι εκδηλώσεις σας αποτελούν έκφραση εθνικής χαράς για το μεγάλο

γεγονός, ότι για πρώτη φορά ύστερα από οκτώ αιώνες η διακυβέρνηση της νήσου μας επανέρχεται σε ελληνικά χέρια. Η τιμή για το ιστορικό αυτό γεγονός ανήκει πρώτιστα στις αδάμαστες γενεές των προγόνων μας, οι οποίες με τους σκληρούς τους αγώνες κατά των ξένων κατακτητών, διατήρησαν αλώβητο το εθνικό ζώπυρο, και ως σκυτάλη, ελευθερίας παρέδωσαν τούτο μέχρι σε μας. Εσπειραν τον ιερό σπόρο της ελευθερίας και εναπέθεσαν τούτον ως γόνιμη παρακαταθήκη στην ιερή κιβωτό της εθνικής μας παράδοσης.

Η τιμή ανήκει στους μεγάλους Αποστόλους της εθνικής ιδέας: Τους ταπεινούς λευίτες, τους αφανείς δασκάλους, τους ευσεβείς αγρότες και εργάτες, τους τίμιους εμπόρους τους πολιτευτές και τους επιστήμονες, οι οποίοι στο μέσο του σκότους, της δουλείας κράτησαν ανημμένη την ιερή δάδα και διετήρησαν υψηλό το εθνικό επίπεδο και ακμαίο το πατριωτικό αίσθημα του Κύπριου Έλληνα.

Η τιμή ανήκει στους ήρωες και τους μάρτυρες, οι οποίοι με το αίμα και τη θυσία τους πότισαν τον ιερό σπόρο και ανέστησαν ψηλό και καλλίκορμο το δένδρο της Κυπριακής ελευθερίας.

Η τιμή ανήκει στους ηρωϊκούς μαχητές της ΕΟΚΑ και το θρυλικό Διγενή, σε σας, σε ολόκληρο τον Κυπριακό λαό, ο οποίος δεν έπαυσε ουτε για μια στιγμή, να πιστεύει να εργάζεται και να μοχθεί για τη μεγάλη ημέρα της εθνικής απελευθέρωσης.

Αποτίω την εναίσιμη αυτή ώρα φόρο τιμής, προς τους εθνομάρτυρες της Κυπριακής ελευθερίας. Κλίνω ευλαβικά το γόνυ προ του ιερού τάφου τους. Οι λευκές ψυχές τους, ας παραμείνουν ήρεμοι στο πάνθεον των αθανάτων. Οι αγώνες τους δεν απέβησαν μάταιοι. Το ιερό Ινδαλμα της ζωής τους αποτελεί σήμερα πραγματικότητα. Η θυσία τους χαράσσει ευθύ δρόμο ενώπιον μας το δρόμο του ηθικού χρέους και του εθνικού καθήκοντος.

Ως έφκραση του τέτοιου ηθικού χρέους και εθνικού καθήκοντος απεκδέχομαι σήμερα τη νέα αυτή εντολή του Κυπριακού λαού και δηλώνω ότι δεν θα

παύσω αναλίσκοντας τον εαυτό μου στην εξυπηρέτηση των δικαίων και των συμφερόντων του.

Γνωρίζω ότι το έργο είναι βαρύ και οι ευθύνες τεράστιες. Διανύουμε μια κρίσιμη καμπή της ιστορίας μας και θα απειτελούσε πράγματι λιποταξία ή εγκατάλειψη των ευθυνών και του έργου σε μια τέτοια δύσκολη στιγμή.

Επαναλαμβάνω ότι καμμιά πολιτική φιλοδοξία δεν τρέφω. Πιστεύω ακράδαντα ότι κατά την ιστορική αυτή καμπή, την οποία διέρχεται η πατρίδα μας, έχω καθήκον να τάξω τον εαυτό μου στην υπηρεσία του Κυπριακού λαού, ανεξάρτητα από πολιτικές μερίδες και κοινωνική τοποθέτηση. Συνεπής προς το πνεύμα της εθναρχικής αποστολής μου, ουδέποτε ταύτισα ή θα ταυτίσω τον εαυτό μου με ορισμένη παράταξη, αλλά ολόκληρο τον Κυπριακό λαό, τον οποίο καλώ σήμερα όπως ενωμένος εργασθεί από κοινού στο έργο της εθνικής ανοικοδόμησης. Χωρίς αντιθέσεις χωρίς προκαταλήψεις, χωρίς πάθη και διχόνοια. Οι κοινοί αγώνες για την ελευθερία συνένωσαν όλους άρρηκτα σε μια ενότητα, την οποία καμμιά δύναμη δεν είναι ικανή να διασπάσει. Δεν υπάρχουν σήμερα νικητές και ηττημένοι. Υπεράνω όλων ίσταται η εθνική επιταγή και το εθνικό χρέος. Υπεράνω όλων ίσταται η πατρίδα. Δώστε μεταξύ σας τα χέρια σας και ενωμένοι ως επιληφθούμε όλοι από κοινού το έργο της ειρηνικής αναδημιουργίας και ανοικοδόμησης.

Αποτελεί προνόμιο για τη γενεάν μας το γεγονός ότι σ' αυτήν επιφύλαξε η μοίρα την ιστορική αυτή αποστολή: Να θεμελιώσει την ανεξάρτητη Κυπριακή Πολιτεία, και να θέσει τις βάσεις του ελεύθερου εθνικού βίου της νήσου μας. Από τη στερεότητα του δικού μας έργου θα εξαρτηθεί η αντοχή του όλου Κυπριακού οικοδομήματος. Εάν οι βάσεις τις οποίες θα θέσομε είναι στερεές τότε όλα θα αποβούν κατ' ευχή και θα ανατείλουν ημέρες ευημερίας και προόδου στη νήσο μας.

Εάν αντίθετα οι βάσεις τις οποίες θα θέσομε είναι σαθρές, τότε όλα θα κρημνισθούν και θα

καταρρεύσουν. Γι'

αυτό σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά, απαιτείται από μέρους όλων πίστη στα ιδεώδη της πολιτείας ανώτερο δημόσιο πνεύμα αυστηρόν αίσθημα ευθύνης, εργατικότητα, ευσυνειδησία, αφοσίωση στο καθήκον, πειθαρχία και αυτοσυγκράτηση. Ο Κυπριακός λαός απέδειξε ότι έχει τις αρετές αυτές έμφυτες. Καλείται τώρα να τας ασκήσει ως μέτρο και κανόνα της εθνικής του ζωής. Πρέπει να δημιουργήσουμε μια πολιτεία, η οποία να αποτελεί πρότυπο ηθικού και δίκαιου κράτους. Μια πολιτεία που να διαπνέεται από το πνεύμα της συνεργασίας και της αγάπης και να εγγυάται σε όλους ειρήνη, εργασία, επάρκεια ευημερία και πρόοδο.

Προς τον σκοπό αυτό πρέπει Έλληνες και Τούρκοι να συνεργασθούν σε πνεύμα ειλικρίνειας με απόλυτο σεβασμό προς τα φυσικά δίκαια και των δυο και βαθεία κατανόηση της κοινότητας των συμφερόντων και των δικαιωμάτων μας.

Ο φανατισμός και ο ανταγωνισμός οφείλουν να εκλείψουν, οι φραγμοί να κρημνισθούν, και πνεύμα ενότητας να επικρατήσει σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής μας.

Η Νήσος μας εξέθρεψε στο παρελθόν διπλάσιο αριθμό κατοίκων, και υπήρξεν κοιτίδα υπέροχου πολιτισμού. Οι αγαθές προϋποθέσεις εξακολουθούν να υφίστανται και σήμερα. Πλούτος φυσικός και επίκαιρος, γεωγραφική θέση μας παρέχουν τη δυνατότητα να ανυψώσουμε το βιοτικό επίπεδο του λαού μας, να δημιουργήσουμε ένα κράτος δίκαιο και ηθικό με πνευματική και ηθική ενότητα, της οποίας η ακτινοβολία να διασκελίζει τα όρια της Νήσου μας και να κραυγάζει με το λαμπρό φως της ολόκληρο το χώρο της Εγγύς Ανατολής.

Σήμερον είναι καιρός με τν εργασία και την αγάπη μας, με την αφοσίωση στο καθήκον και το μόχθο μας να δώσουμε στον Κύπριο χωρικό όλα εκείνα τα οποία για αιώνες στερήθηκε. Να βελτιώσουμε τον κλήρο του, να του παράσχομε τα μέσα για την καλλίτερη

εκμετάλλευση της γης του, να εξεύρωμε αγορές και αμειπτικές τιμές για τα προϊόντα του.

Σήμερα είναι καρός να αντιμετωπίσoμε την έγνοια του εργάτη ως θεμελιώδες κεφάλαιο για την κοινωνική ευημερία και πρόοδο και να διασφαλίσoμε αυτή με μια συγχρονισμένη εργατική νομοθεσία.

Σήμερα είναι καιρός να οργανώσoμε σε ευρύτερη βάση το εμπόριο και τη βιομηχανία μας, να αναπτύξoμε την κτηνοτροφία, να αναδιοργανώσoμε τον τουρισμό μας, και να εκμεταλλευθούμε τον απέραντο πλούτο τον οποίο μας παρέχει το υπέδαφος, η θάλασσα και τα δάση μας.

Σήμερα είναι καιρός η Λαϊκή υγεία και η εκπαίδευση να αποτελέσουν σε ολόκληρη, εάν είναι δυνατό την έκταση τους, αντικείμενο κρατικής μέριμνας και πρόνοιας.

Σήμερα είναι τέλος καιρός να παρασχεθούν σε όλους τους πολίτες οι ίδιες ευκαιρίες ώστε ο καθένας να συμβάλει στο μέτρο των δυνάμεων του στην πρόοδο και το μεγαλείο της πατρίδας.

Υπό τις προϋποθέσεις αυτές η Κυπριακή Δημοκρατία δεν θα αποβεί μόνο κράτος πλούσιο και ευτυχισμένο, αλλά και σημαντικός παράγοντας σταθερότητας και ειρήνης σε διεθνές πεδίο.

Για να γίνουν όμως όλα αυτά χρειάζεται πίστη, εργασία και καλή θέληση. Εάν περιορισθούμε στη στείρα άρνηση ή παθητική μόνο θεώρηση των κεκτημένων, ουδέποτε θα έχουμε την ευκαιρία να ολοκληρώσουμε το έργο, το οποίο αρχίσαμε.

Το χρέος μας απέναντι των μελλουσών Κυπριακών γενιών είναι βαρύ. Ας αναλάβoμε το έργο αυτό με αποφασιστικότητα, θάρρος, πίστη και αυτοπεποίθηση, και ας είμαστε βέβαιοι ότι ο Θεός, θα επευλογήσει το μόχθο μας και όπως αντάμειψε τους προηγούμενους αγώνες μας θα ανταμείψει και τους νέους ειρηνικούς αγώνες μας με τη νίκη".